

det Udtryk, man vil betjene sig af. Det er nemlig paa Majoriteten det altid kommer an, om Afdelingerne skulle, saa at sige, staae som Rubrikker, der slet ikke bruges, eller om der skal skrives Noget ind i dem, det er, om de skulle benyttes. Det af mig foreslaaede har derimod en lige modsat Charakter, det vil der- efter beroe paa Minoriteten at sætte igjennem, at Afdelingerne skulle kaldes til Virksomhed. Under et saadant Forhold forekommer det mig derfor ikke aldeles træffende at sige: Vi have erfaret, at et vist System, som bruger Afdelinger, ikke er tilfredsstillende, derfor forkaste vi et andet, som foreslaaer at bruge Afdelinger paa en væsentlig forskjellig Maade. Der er sagt, at det hele System er et Lotterie. Og allerede i dette Ord ligger et Argument, jeg ikke ganske kan lade gjælde. En Ting bliver nemlig ikke slettere derved, at man vælger et mindre behageligt og lide hørt Ord til at betegne den med; man kunde ligesaavel bruge „Lodtrækning“, og saa er allerede Dommen om Sagen endeel forandret. Men, siger man saa, af denne Lodtrækning kan man ikke haabe nogen stor Virkning. Jeg skal imidlertid, som jeg haaber, faae Leilighed til at oplyse, at man dog deraf vil kunne haabe nogen Virkning. Og det vil i saa Henseende maaskee allerede finde Anslag i denne Forsamling, naar jeg tillader mig at minde om det gamle danske Ordsprog, om Lykken bedre end Forstanden. Det kunde dog aabendbart træffe, at netop ved et vigtigt Spørgsmaal Loddet faldt godt for Danmark, at det virkede Noget med for en Afgjorelse, som Fædrelandet kunde være tjent med. Og altsaa seer jeg ikke, hvorfor man skulle forbyde dets Benyttelse, da det dog i intet Tilfælde mod en Majoritet vil kunne være de egentlig afgjorende, men altid kun vil kunne staae nogen, om end maaskee kun liden, Leilighed for Minoriteten til ogsaa at faae sin Indflydelse gjort gjeldende. Og jeg skal dernæst endvidere bede om Tilladelse til at bemærke, at i det Hele forstaaer jeg en Forsætning som den, vi have faaet, og alle lignende Indstiftelser, hvorved et Fleertal har Afgjorelsen, saaledes, at, efterdi hos os Mennesker det Fornuftige som Saadant ikke kan gjøres til det Afgjorende — thi naturligtviis paastaar begge

Parter, at de have Fornuften paa deres Side, — saa maa der være en sidste Instans, og nu har man fundet det fornuftigt at lade denne sidste Instans være Majoriteten i en Forsamling, sammensat paa en vis Maade. Men heri ligger da ogsaa, at i de concrete Tilfælde Anvendelsen af denne fornuftige Regel, at lade Majoriteten afgjøre, kan føre til, — jeg sætter ogsaa, at det kun kom som eet Tilfælde af hundrede — at Majoriteten afgjør paa en ufornuftig og urigtig Maade. Og, naar et saadant Tilfælde kan indtræffe, saa seer jeg ikke, hvad der skulde være i Veien for, at man lader en Afgang aaben til, at Minoriteten kan faae sin Indflydelse bedre gjort gjeldende, ikke saaledes, at man siger, at, naar Minoriteten har Fornuften paa sin Side, da skal dens Afgjorelse gjælde, thi det er, som sagt, umuligt at faae ubetinget afgjort, hvilket det Fornuftige er, men saaledes, at man siger, at, naar Minoriteten under visse foreskrevne Former skulde blive saa begunstiget af Lykken, — lad os kun kalde det saaledes, — at den kan faae lidt mere Indflydelse end ellers ved et givet Spørgsmaal, ville vi ansee det for et ganske godt Correctiv til den for fornuftig gjeldende, men ikke i hvert enkelt Tilfælde ubetinget fornuftige eller absolut rigtige Afgjorelse, der udtaler sig gennem en Majoritet. Men endeligen maa jeg endnu tilføie, at min egentlige Grund til at foreslaae den hele Indretning er væsentlig præventiv, her ikke i Henseende til Formen, men i Realiteten. Det er min Hensigt at forebygge Noget, og det alene derved, at det i § 25 foreslaaede kommer til at staae i Forretningsordenen for den forenede Rigsdag. Jeg forestiller mig nemlig, at, naar det staaer deri, gjør det sin Virkning, selv om det slet ikke i noget enkelt Tilfælde bliver anvendt. Og jeg kan just derfor ikke ansee Sagen for sældet ved den Bemærkning, at disse Afdelinger kunne danne sig saa uheldigt, at man i den Afdeling, der vil vælge en mere betydelig Minoritetsmand, ikke finder ham og omvendt. Thi jeg holder mig overbevist om, at det er en virkelig Tomme paa Misgreb fra Majoritetens Side, hvis Mulighed man altid maa forudsætte, naar den veed, at netop i det Dilemma er i Begreb med at række Haanden